Täysistunto

Torstai 26.10.2017 klo 16.00—20.49

2.4. Suullinen kysymys rauhanjärjestöjen rahoituksesta (Silvia Modig vas)
Suullinen kysymys SKT 149/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Modig.

Keskustelu

16.43 **Silvia Modig vas:** Arvoisa rouva puhemies! Maailmassa on tällä hetkellä erilaisia jännitteitä, konflikteja, jopa sodan uhkaa enemmän kuin pitkään aikaan. Nykyinen turvallisuustilanne ja yhteiskunnallinen tilanne edellyttää aktiivista rauhantyötä ja siten myös elinvoimaisia rauhanjärjestöjä. Suomessa rauhanjärjestöt ovat merkittäviä yhteiskunnallisia toimijoita ja keskustelijoita, joiden toimintaedellytykset on turvattava.

Tänään on julkaistu rauhantyön valtionavustusten hakuilmoitus, josta selviää, että jakosumma on pienentynyt lähes puolella viime vuodesta ja jaossa on vain 250 000 euroa. Rauhanjärjestöjen rahoitus on pienentynyt koko tämän hallituskauden, ja kysynkin: eikö hallitus todellakaan näe rauhantyön merkitystä tässä maailmanajassa?

Puhemies Maria Lohela: Löytyykö vastaajaa? — Ministeri Terho. — Kumpi siellä nyt aikoo vastata?

16.44 **Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho** (vastauspuheenvuoro): Tämä ei selkeästi osoitu kenellekään, arvoisa puhemies, joten kävimme lyhyen neuvottelun siitä, kuka ottaa vastuulleen, mutta jos viittaat näihin minun ministeriöni alla oleviin hakemuksiin, niin tämä pitää paikkansa, että olemme tehneet harkintaa rahojen suhteen sen kanssa, miten haettavia rahoja on saatavilla, tietenkin samassa tilanteessa kuin kaikki muutkin eli rahapulassa.

Kuitenkin korostan sitä, että vaikka erilaiset kansalaisjärjestöt tekevät arvokasta työtä tämän asian suhteen, niin tietenkin rauhantyö kuuluu meille kaikille ja se on ennen kaikkea poliitikkojen ja hallitusten tehtävä eikä sitä voida jättää kansalaisjärjestöjen tai niiden rahoituksen varaan vaan se on nimenomaan meidän työtämme joka päivä.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän ilmoittautumaan, mikäli on lisäkysymyksiä.

16.45 **Silvia Modig vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä kansalaisyhteiskunnalla ja järjestöillä on oma merkityksensä, mutta sanoitte, että tämä on kokonaisuus. Se on aivan totta. Ajatushautomo SaferGlobe julkaisi maanantaina asevalvontaraportin, jonka mukaan Suomi on viime vuonna vienyt ennätysmäärän aseita Lähi-itään, jossa on käyn-

nissä useita vakavia konflikteja, joissa monissa maissa ihmisoikeustilanne on heikko. Hallitus ei edelleenkään tunnu näkevän ongelmaa aseiden viennissä Yhdistyneisiin arabiemiirikuntiin tai Saudi-Arabiaan, vaikka molemmat ovat sotineet maaliskuusta 2015 asti Jemenissä. YK:n mukaan pommitukset Jemenissä ovat kohdistuneet laajasti ja järjestelmällisesti siviileihin ja maan tilanne on katastrofaalinen. Jos te kerran otatte tästä vastuuta, niin milloin hallitus aikoo lopettaa aseviennin sotaa käyviin ja ihmisoikeuksia loukkaaviin maihin?

16.46 **Puolustusministeri Jussi Niinistö** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen asevientipolitiikka on vastuullista, ja aina huomioidaan ihmisoikeustilanne. Kutakin asekauppaa varten tehdään erikseen tarveharkinta. Suomen asevientilinja on täysin EU-linjan mukainen, ja itse asiassa me olemme jonkinlainen mallioppilas tässä suhteessa. Mitä tulee vaikka esimerkiksi läntiseen naapuriimme Ruotsiin, joka vie aseita Emiraatteihin, Saudi-Arabiaan, me olemme melkoisia näpertelijöitä Ruotsiin verrattuna.

16.46 **Ilkka Kanerva kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen lisääntynyt asevienti Lähi-idän suuntaan perustuu Patrian ajoneuvojen vientiin yhden kaupan merkeissä, joka — yksi kauppa — on nostanut Lähi-idän tapetille kysyjän kertomalla tavalla. Panssariajoneuvojen vienti Arabiemiraatteihin ei tarkoita luonnollisestikaan sota-aseistuksen kiihdyttämistä tuolla kyseisellä alueella vaan päinvastoin juuri sitä, että saataisiin tilannetta rauhoittumaan. Ja on Suomen puolustusteollisuuden kannalta elintärkeää, että Suomella on omaa tämänkaltaista tuotantoa, joka kriisitilanteissa on meille tietenkin aivan ratkaisevan tärkeä asia. Sen vuoksi on turha syyttää tästä asiasta hallitusta, joka toimii eurooppalaisittain poikkeuksellisen vastuullisella tavalla näissä yhteyksissä. [Ben Zyskowicz: Ministeri Kanerva vastasi, seuraava kysymys! — Naurua]

16.48 **Tuula Haatainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Niinistö viittasi täällä Ruotsiin. Ruotsi on uutisten mukaan tiukentamassa nyt asevientikriteereitään, ja nämä asevientipäätöksethän perustuvat aina ulkoministeriön lausuntoon. Sillä tavalla hallitus poliittisesti ottaa vastuun siitä, minne aseita viedään.

Lähi-idän tilanne on monella tapaa hyvin tulehdusherkkä, ja siellä käydään sotaa. Siellä on arabimaiden liittouma, joka käy Jemenissä sotaa, ja nyt näille maille on toimitettu aseita. Aseviennin kasvu on syntynyt nimenomaan näistä kaupoista.

Nyt kysyisin ministeriltä: Oletteko harkinnut sitä, että myös Suomessa kiristettäisiin ja tarkistettaisiin näitä kriteereitä, joilla nämä päätökset tehdään? Ja onko päätökset tehty ulkoministeriön lausuntojen perusteella, vai onko hallitus tehnyt erillisen poliittisen päätöksen?

16.49 **Puolustusministeri Jussi Niinistö** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikkia lupia ei edes myönnetä, niin että kyllä teemme myös kielteisiä ennakkopäätöksiä, mutta julkisuuslain mukaan ne eivät ole julkisia.

Mitä tulee edustaja Haataisen mainitsemaan yksittäistapaukseen, kyseessä oli Robonic-nimisen firman lennokkialustavienti Arabiemiraatteihin, josta oli UTP-lausunto kielteinen, mutta katsoimme kokonaisharkintaa. Hallituspuolueiden kesken päätimme viedä lennokkialustoja. Mitään Suomen viemiä puolustusteollisuuden tuotteita ei ole käytetty Jemenin sodassa, saati ihmisoikeusrikkomuksissa, kun puhutaan Lähi-idästä. [Vasemmalta: Miten te sen tiedätte?]

16.49 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Politiikka on arvoja, ja sillä on väliä, kenelle me myymme aseita. Se, että me puhumme vastuullisuudesta vastauksena aseviennistä muun muassa Saudi-Arabiaan, on suorastaan naurettava.

Arvoisa ministeri, ettekö näe mitään ristiriitaa siinä, että me puhumme paljon ihmisoikeuksista, me paasaamme niistä, mutta samalla me myymme aseita muun muassa sellaisille hirmuhallinnoille kuten Saudi-Arabia? Ettekö näe mitään ristiriitaa, epäjohdonmukaisuutta?

16.50 **Puolustusministeri Jussi Niinistö** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi noudattaa kansainvälisesti sovittuja sääntöjä asekaupassa. Mitään hävettävää Suomella ei ole. Päinvastoin meillä on syytä lisätä asevientiä, jotta pystymme ylläpitämään huoltovarmuutta kotimaassa. Esimerkiksi Lähi-idän maihin ei kohdistu mitään kansainvälistä asevientikieltoa, vaan esimerkiksi Saudi-Arabiaan moni, moni EU-maa vie aseita.

16.51 **Antti Kaikkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on rauhanturvaamisessa aivan merkittävä tekijä maailmalla. Olemme pystyneet myös hieman lisäämään resursseja viime aikoina. Esimerkiksi Libanonissa, jotta tilanne pysyy rauhallisena, Suomella on, voi sanoa, erittäinkin merkittävä rooli. Suomalaiset rauhanturvaajat ovat vuosikymmenien aikana tehneet ja tälläkin hetkellä tekevät erittäin arvokasta työtä rauhan takaamiseksi eri puolilla maapalloa.

Lähi-idän tilanne on jännitteinen, ja varsinkin Irakissa tilanne on muuttunut viime aikoina. Suomella on satakunta henkilöä koulutusoperaatiossa Erbilin kaupungissa. On esitetty arvioita, että turvallisuustilanne on saattanut heikentyä siellä viime aikoina. Kysyn puolustusministeriltä: Miten näette turvallisuustilanteen tuossa operaatiossa tällä hetkellä? Voivatko suomalaiset rauhanturvaajat tehdä riittävällä turvallisuustasolla työtään siellä?

16.52 **Puolustusministeri Jussi Niinistö** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja puuttui aivan oikeaan ja ajankohtaiseen kysymykseen. Taitaa olla niin, että ne kurdit, peshmerga-taistelijat, mitä Suomi on ollut siellä Pohjois-Irakissa kouluttamassa, ovat aika lailla koulutetut. Jos tätä koulutustyötä sitten halutaan jatkaa, niin tavallaan olemme sitten osapuolena Irakin sisäisissä kahinoissa. Joten voi olla, että tämän OIR-operaation osalta Suomen painopiste jatkossa siirtyy suojelupuolelle tästä koulutuspuolesta. Vielä mitään päätöksiä ei ole tehty, mutta ne ovat kyllä väistämättä edessä.

16.52 **Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puolustusteollisuus on teollisuutta, ja se on hyvin tärkeä myös, että me pidämme Suomessa yllä ja kykyä, että meillä säilyy osaaminen tässä asiassa. Kysyisin ministeri Niinistöltä: Mitä annettavaa suomalaisella puolustusteollisuudella on muihin maihin, ja mikä osuus meidän puolustusteollisuudesta menee Lähi-itään, ja sitten vielä, että mitä erityisiä asioita me ulkomaille viemme? Ja miksi on erityisen tärkeä pitää huolta, että Suomi pystyy kilpailemaan sotateollisuudessa?

16.53 **Puolustusministeri Jussi Niinistö** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On olennaisen tärkeää, että Suomessa säilyy puolustusteollista osaamista, jotta kykenemme huoltamaan esimerkiksi hävittäjät ja laivat kotimaassa niin rauhan kuin kriisinkin aikana. Se on sotilaallisesti liittoutumattomalle maalle olennaisen tärkeä kysymys. Ei ole montaa

Suomen kokoista maata, joka kykenee huoltamaan esimerkiksi Hornetin kaltaista hyvin monimutkaista nykyaikaista hävittäjäkonetta, mutta Suomi pystyy, ja myös tuleva hävittäjäkone, minkä sitten hankimmekin, pitää pystyä huoltamaan kotimaassa. Ja tässä on kotimaisella puolustusteollisuudella tärkeä rooli.

Edustaja kysyi myös, mitä tuotteita viemme maailmalle. — Viime aikoina pitkälti Patrian panssaroituja miehistönkuljetusajoneuvoja ja sitten esimerkiksi Sakon TRG-tarkkuuskivääreitä. Nämä ovat oikeastaan olleet ne meidän lippulaivamme viime aikoina, kun puhutaan puolustusviennistä.

Kysymyksen käsittely päättyi.